

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

"Αξιοποίηση βιωματικών τεχνικών στη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων και στα εργαστήρια δεξιοτήτων"

Στόχος της επιμόρφωσης είναι να γνωρίσουν οι εκπαιδευτικοί βιωματικές και θεατρικές τεχνικές, προκειμένου να μπορούν να τις αξιοποιήσουν στη διδασκαλία τους και στα εργαστήρια δεξιοτήτων. Οι δραστηριότητες σχετίζονται με θέματα όπως ο εθελοντισμός, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη συμπερίληψη.

Διάρκεια σεμιναρίου: 2 ώρες

Επιμορφωτής: Γιώργος Μπεκιάρης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Δραστηριότητα 1: «Παιχνίδι γνωριμίας με ονόματα» (10')

- α. Ακουμπάμε το αριστερό μας στην καρδιά (αριστερή κατεύθυνση) και λέμε το όνομά μας.
- β. Ακουμπάμε το αριστερό μας ή το δεξί μας χέρι στο στήθος και καθορίζουμε τη φορά (αριστερή ή δεξιά κατεύθυνση) που θα λέμε στον κύκλο το όνομά μας.

🕒 **Αξιοποίηση δραστηριότητας:**

Η δραστηριότητα είναι κατάλληλη για γνωριμία του/της εκπαιδευτικού με μια νέα ομάδα μαθητών/τριων με διασκεδαστικό τρόπο.

Δραστηριότητα 2: «Ιδεοθύελλα (κλαπ)» (5')

Οι συμμετέχοντες/ουσες βρίσκονται όρθιοι σε κύκλο. Ο εμπυχωτής κοιτάζει κάποιον/α στον κύκλο και του/της πετάει ένα νοητό 'κλαπ' που κρατάει ανάμεσα στα χέρια του λέγοντας τη φράση «βιωματική μάθηση». Η άσκηση συνεχίζεται με τον δεύτερο να κάνει το ίδιο σε έναν τρίτο κ.ο.κ.

🕒 **Αξιοποίηση δραστηριότητας:**

Η δραστηριότητα μπορεί να αξιοποιηθεί ως αφόρμηση σε κάθε νέα ενότητα σε διάφορα μαθήματα ή στα εργαστήρια δεξιοτήτων. Αυξάνει το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των μαθητών/τριών, ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να ελέγχουν κι αναδεικνύουν σε σύντομο χρόνο τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών/τριών για τα γνωστικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται.

Δραστηριότητα 3: «Πάρε θέση...» (30')

Ο χώρος ορίζεται ως ένα φάσμα από το απόλυτο «**συμφωνώ**» μέχρι το απόλυτο «**διαφωνώ**». Στη μέση είναι το σημείο αφετηρίας, όπου στεκόμαστε όλοι για να ακούσουμε μια δήλωση. Διαβάζονται διάφορες δηλώσεις που τοποθετούνται πάνω σε κοινωνικά θέματα.

Οι συμμετέχοντες σε κάθε δήλωση στέκονται στο χώρο αναλόγως με το τι πιστεύουν. Στη συνέχεια καλούνται να επιχειρηματολογήσουν πάνω στο γιατί στέκονται στο σημείο αυτό. Αν ακούσουν κάτι που δεν είχαν σκεφτεί και αλλάζουν γνώμη, θα πρέπει να μετατοπιστούν στο χώρο. Ομοίως, επιχειρηματολογώντας προσπαθούν να επηρεάσουν τους υπόλοιπους και να τους μετατοπίσουν στο χώρο.

➤ **Επισημάνσεις:**

- ΔΕΝ γίνεται διάλογος. Ακούμε μόνο επιχειρήματα χωρίς να τα σχολιάζουμε.
- ΔΕΝ στεκόμαστε στη μέση, θα πρέπει να «πάρουμε θέση!».
- Προσπαθούμε να χρησιμοποιήσουμε το λόγο και τα επιχειρήματα που θα κάνουν τους άλλους να μετατοπιστούν στο χώρο (άρα και μέσα τους!) έστω και ελάχιστα!
- Δεν κρίνουμε τις δηλώσεις κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, ούτε τις απόψεις των άλλων.

➤ **Ενδεικτικές δηλώσεις σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα:**

- *Ορθά έπραξε ο Αγαμέμνωνας και θυσιάσε την κόρη του Ιφιγένεια στην Αυλίδα.*
- *Προσφέρω εθελοντική εργασία για να ικανοποιήσω μια δική μου ανάγκη για προσφορά.*
- *Η θρησκεία είναι κάτι με το οποίο γεννιέσαι.*
- *Οι Έλληνες είναι ρατσιστές.*
- *Η τυπική εκπαίδευση είναι πιο σημαντική από τη μη τυπική.*
- *Η μητέρα είναι ο αρχηγός της οικογένειας.*

🕒 **Αξιοποίηση δραστηριότητας:**

Η δραστηριότητα μπορεί να αξιοποιηθεί σε θεωρητικά μαθήματα και σε θέματα που διαπραγματεύονται οι εκπαιδευτικοί στα εργαστήρια δεξιοτήτων. Δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτριες να συμμετέχουν ισότιμα στην εκπαιδευτική διαδικασία, απαλλάσσοντάς τους από τον φόβο της κριτικής των απόψεών τους. Επιπλέον, συμβάλλει στην ανάπτυξη του επιχειρηματολογικού λόγου. Είναι σημαντικό να ενθαρρύνονται οι μετατοπίσεις των μαθητών/τριών στις απόψεις τους, όταν πείθονται από τα επιχειρήματα των άλλων.

Δραστηριότητα 5: «World Cafe» (40΄)

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε τρεις ομάδες. Η κάθε ομάδα κάθεται σε ένα τραπέζι στο οποίο έχουμε τοποθετήσει χαρτί του μέτρου και μαρκαδόρους διαφόρων χρωμάτων. Σε κάθε χαρτί είναι γραμμένο ένα από τα παρακάτω θέματα:

- Καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση στο σχολικό περιβάλλον...
- Δημιουργώντας κουλτούρα εθελοντισμού στο σχολικό περιβάλλον...
- Προάγοντας τη συνεργασία στο σχολικό περιβάλλον...
- Συμπερίληψη στο σχολικό περιβάλλον...

Ο εμπυχωτής εκφωνεί όλα τα ερωτήματα στην ολομέλεια και εστιάζουμε στις διαφορές τους για να γίνει κατανοητό ότι κάθε ομάδα χειρίζεται ένα διακριτό θέμα.

Κάθε ομάδα ορίζει έναν «οικοδεσπότη». Συζητά για 10 λεπτά σχετικά με το θέμα και τα μέλη της αποτυπώνουν στο χαρτί τις ιδέες τους με λέξεις, φράσεις, σκίτσα, ζωγραφική κ.ά. Στη συνέχεια ιεραρχούν τις ιδέες τους με βάση τις προτιμήσεις της ομάδας.

Με τη λήξη του χρόνου, τα μέλη κάθε ομάδας μετακινούνται σε διαφορετικά τραπέζια κι εντάσσονται σε νέες ομάδες. Σε κάθε ομάδα παραμένει ο «οικοδεσπότης» που υποδέχεται τα νέα μέλη, τα ενημερώνει συνοπτικά για τη συζήτηση που έγινε και τα προτρέπει να αποτυπώσουν στο χαρτί τις δικές τους ιδέες (συμπληρώνουν τις προηγούμενες ή τις τροποποιούν). Η διαδικασία ολοκληρώνεται όταν περάσουν όλοι οι μαθητές από όλα τα χαρτιά.

Στη συνέχεια, οι ομάδες αναρτούν τα φύλλα με τις απαντήσεις στον τοίχο και οι τρεις οικοδεσπότες παρουσιάζουν συνοπτικά τις καταγεγραμμένες ιδέες.

Αξιοποίηση δραστηριότητας:

Η δραστηριότητα προσφέρει μια εμπειρία εμπλουτισμένης μάθησης που υποστηρίζει την κοινωνική, επικοινωνιακή και σκεπτική ανάπτυξη των μαθητών/τριών. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διερεύνηση και ανάπτυξη διάφορων θεμάτων, στην επίλυση ανοιχτών προβλημάτων, στο σχεδιασμό δράσεων (π.χ. στην οργάνωση μιας δράσης αιμοδοσίας).

Ανάμεσα στα κύρια οφέλη αυτής της δραστηριότητας συμπεριλαμβάνονται:

Πρωώθηση της Συνεργασίας: Η δραστηριότητα World Cafe προωθεί τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών. Οι συζητήσεις σε μικρές ομάδες ενθαρρύνουν την ανταλλαγή ιδεών και την κοινή εξέταση θεμάτων.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Επικοινωνίας: Οι μαθητές εξασκούν τις δεξιότητες της ακρόασης, της ομαδικής εργασίας και της έκφρασης των ιδεών τους με σαφήνεια. Αυτό συμβάλλει στη βελτίωση των επικοινωνιακών τους δεξιοτήτων.

Ενθάρρυνση της Κριτικής Σκέψης: Μέσω της ανταλλαγής απόψεων με άλλους, οι μαθητές ενθαρρύνονται να σκέφτονται κριτικά και να αναπτύσσουν λογικά επιχειρήματα για τις απόψεις τους.

Ανάπτυξη Κοινωνικών Δεξιοτήτων: Η συνεργατική φύση της δραστηριότητας βοηθά στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως ο σεβασμός, η ακρόαση των άλλων και η ικανότητα να αντιλαμβάνονται διάφορες απόψεις.

Αύξηση της Αυτοεκτίμησης: Η ευκαιρία να μοιραστούν οι μαθητές τις ιδέες τους και να βλέπουν την αναγνώριση από τους συμμαθητές τους μπορεί να ενισχύσει την αυτοεκτίμησή τους.

Δραστηριότητα 5: «Τι θα έκανες αν...» (35΄)

Οι συμμετέχοντες/ουσες σε 4 ομάδες καλούνται να συζητήσουν μια προβληματική κατάσταση π.χ. *Στη σκοτεινή γωνιά της αυλής του σχολείου τα παιδιά βρήκαν ένα γατάκι δύο μηνών, αδύναμο και βρόμικο.*

Κάθε ομάδα, ανεξάρτητα από τις προσωπικές απόψεις των μελών της καλείται να υπερασπίσει με επιχειρήματα μια συγκεκριμένη άποψη για το παραπάνω θέμα:

«Να το αφήσουμε. Δεν μας αφορά. Είναι βρόμικο.»

«Ας το βγάλουμε στο δρόμο, κάποιος θα βρεθεί να το μαζέψει.»

«Να το υιοθετήσουμε.»

«Να φωνάξουμε κάποιον από το δήμο.»

Η κάθε ομάδα γράφει συνοπτικά όσο το δυνατότερο πιο πολλά και πειστικά επιχειρήματα. Μπορούν να στηρίξουν τη θέση τους με παραδείγματα και άρθρα από το διαδίκτυο.

Στη συνέχεια, ένα άτομο από κάθε ομάδα συμμετέχει σε συζήτηση με άτομα άλλων ομάδων που έχουν διαφορετική θέση για το ίδιο θέμα. Αρχικά οι εκπρόσωποι των ομάδων παραθέτουν διαδοχικά τα επιχειρήματά τους. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια του εμπυχωτή, ακολουθεί συζήτηση μεταξύ των εκπροσώπων προκειμένου να βρεθεί μια λύση για το πρόβλημα που θα συνθέτει στοιχεία από όλες τις απόψεις.

© Αξιοποίηση δραστηριότητας:

Πρόκειται για μια σύνθετη μορφή της τεχνικής του Ντιμπέιτ. Μπορεί να αξιοποιηθεί σε θέματα και προβληματικές καταστάσεις που υπάρχουν διάφορες αντικρουόμενες απόψεις και λύσεις με σκοπό τη σύνθεσή τους. Συμβάλλει στην καλλιέργεια της συνεργασίας των μαθητών/τριών, στην ανάπτυξη του επιχειρηματολογικού λόγου και της κριτικής σκέψης.